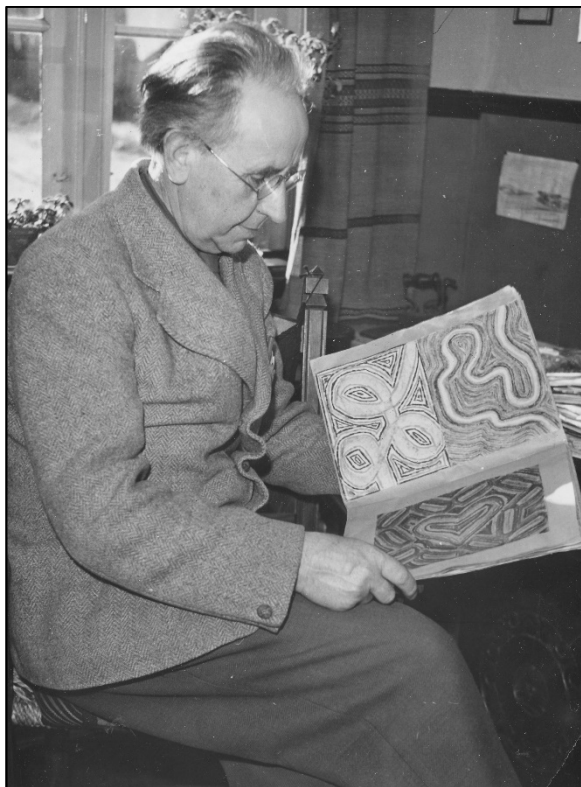

En aften om Hans Povlsen

Steen Klitgaard Povlsen, barnebarn af forfatter og lærer Hans Povlsen, fortæller om Hans Povlsens forfatterskab på Støvring Bibliotek 24. april kl. 19.00 – 21.00.

Gratis adgang, men tilmelding på Himmerlandsbilletten.dk er nødvendig.

Hans Povlsen med en mappe med tegninger hans elever havde lavet – et mønster, tegnet i fri fantasi, efterfølgende bevidst bearbejdet med konturer og farver

Hans Povlsen huskes nok i Støvring og omegn mest som læreren med de banebrydende tanker om pædagogik, men hans forfatterskab er også værd at beskæftige sig med. Lad os først se kort på Hans Povlsen som person.

Hans Povlsen blev født 1886 Grydsted ved Nibe, hvor hans far var lærer. Ifølge forfatterens efterladte erindringer ”Jeg husker så Grant” var hans opvækst fyldt med problemer bl.a. truslen fra sygdommen tuberkulose. Han kom dog på Silkeborg Sanatoriet og kom over sygdomsangrebet.

Han var meget usikker på, hvad han ville med sit liv. En overgang satsede han på en musikkarriere, senere på en uddannelse som fotograf, før han endelig kastede sig over læreruddannelsen ved at tage en seminarieuddannelse i Silkeborg. Han blev gift med Dora Klitgaard fra Nibe, og de fik tre børn. I 1915 fik Hans Povlsen stillingen som 2. lærer i Støvring, hvor han blev til 1952. Han fik udgivet sin første roman ”Sand” i 1918. Med tiden fik han i perioden til 1943 udgivet endnu fire romaner samt en digtsamling ”I Himmerlands Dale” i 1929. Lad os se på romanerne i den række, de udkom.

Lykkelige barn (1923): En roman om hvor galt det kan gå, når en utopisk socialist bevæger sig ind i praktisk politik. Men drømmen lever videre: efter at have sat både ægteskab og renommé over styr, fastholder lægen Robert i sit ensomme otium sine forestillinger om et liv i harmoni med natur og kroppens enkle krav. En stædig insisteren på utopiens frugtbarhed, der måske også i dag kan have relevans.

Julie Pandum (1926): Hans Povlsens hovedværk. Den uskyldige, unge pige bliver forblændet af en plattenslager og fiduskunstner, får et barn og lades i stikken af ham. Men ikke af byen: gode mennesker slår ring om hende og viser, at toleransen i lillebyen er større end mange tror. Efter at have født sin søn i en naboby vender Julie tilbage til hjemmet i triumftog. Jomfru Maria har sat falskheden på plads.

Himlens fugle har reder (1936): Hans Povlsens to sidste romaner hænger sammen. Handlingens hovedakse er forholdet mellem den sky lærersøn Erik Meisel og den livskraftige og entreprenante Per Kaas, som vi først møder som banebørste i fjordbyen Havnsøre. Vægten i den første af de to romaner er dog Eriks ophold som arbejdsdreng hos lærer Krogsholm og dennes forførelse af en 15-årig tjenestepige. Som altid påtager Erik sig skylden og affæren ender tragikomisk. Men Per er blevet gift med Krogsholms datter Kirsten og det har lagt grunden til næste roman.

Ro, ro til fiskeskær (1943): Foregår som den eneste af Hans Povlsens romaner i en by, der tydeligt har Støvring som forlæg. Pers livsbane er stigende: han sætter masser af projekter i søen og ender som folketingsmand. Eriks er faldende: han mislykkes som journalist og må strejfe om på landevejen. Til sidst finder han dog sammen med Per og Kirstens datter og flytter hjem til sine forældre i et slags familiebofælleskab. Men undervejs har de tos baner krydset hinanden på en både spændende og perspektivgivende måde.

Som lærer var han en sand foregangsmand, og mange tidligere elever husker ham stadig med stor glæde og beundring. Om hans tanker om pædagogik har pensioneret lærer Niels Juul-Petersen, Støvring, fortalt at han, mens han gik på seminariet i Jelling i årene 1947-1951, overværede et foredrag, hvor Hans Povlsen fremlagde sine ideer om en danskundervisning uden tvang og terperi. Povlsen var modstander af tom udenadslære uden forståelse af teksterne. Han opfordrede til at bruge en anderledes pædagogik med udgangspunkt i den enkelte elevs evner og lyst til at lære. Han lagde vægt på at appellere til elevernes fantasi og åbnede op for, at de selv fik lov til at vælge stilemnar og motiver i tegning. Han gik ind for en mere naturlig form for oplæsning – tættere på talesproget. Niels Juul-Petersen husker, at en af hans lærere på seminariet rejste sig og gik under foredraget og dermed demonstrerede sin afstandtagen til Povlsens ideer. Hans Povlsen var på flere måder forud for sin tid hvad angik undervisningsmetoder og pædagogiske virkemidler.

Om Steen Klitgaard Povlsen

Dora og Hans Povlsen med Steen Klitgaard Povlsen i seletøj, foråret 1945

Steen Klitgård Povlsen er søn af Kamma Klitgaard Povlsen, datter af Dora og Hans Povlsen.

Da hun, der havde været involveret i modstandsbevægelsen, blev taget af Gestapo i foråret 1944, var han bare tre måneder og blev i første omgang overladt til Dansk Røde Kors i Århus, inden han flyttede ind hos sin mormor og morfar i Støvring.

Mor og søn blev genforenet efter befrielsen.

Selv skriver Steen Klitgaard Povlsen i 2013 om sig selv:

Jeg voksede op med min mor i Aarhus, blev student i 1962 og mag. art. i almindelig og sammenlignende litteraturhistorie fra Aarhus Universitet i 1969. Senere ansat ved samme institut indtil 2010. Siden har jeg levet, som jeg altid har ønsket det: som freelance-litterat og æstetik-historiker. Jeg forsker, underviser og formidler litteratur, som jeg altid har gjort, men nu kun noget, jeg synes er sjovt, og i et tempo, der passer mig. Det er et privilegium at kunne. Har et rækkehus i Aarhus. Jeg har stadig mit kontor på universitetet.